

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

Atskaite par dalību COPA/COGECA

Copa-Cogeca Medus darba grupa 25. februāris 9:30 – 13:00

Eiropas Komisijas Biškopības darba grupā 14:30 – 17:00

25. februāris, Brisele

Izskatāmais jautājums: Par situāciju pasaules medus tirgū
Rezumējums: Darba grupas vadītājs Etienne BRUNEAU skaidro par situāciju pasaules medus tirgū. (skat. pievienoto prezentāciju) Ķīna plāno palielināt bišu saimju skaitu par 11 milj. un arī medus ražošanas apjomus. Spānijas, Polijas un Itālijas pārstāvji runā, ka Eiropā importē Ķīnas medu, kurš tālāk tiek marķēts kā Eiropas valstu un šāds medus rada negodīgu konkurenci medus tirgū.
Izskatāmais jautājums: Par Eiropas Komisijas izsūtīto anketu
Rezumējums: Gan darba vadītājs, gan dalībnieki uzsver, ka anketā jautājumu nav pārdomāti un termiņi anketas iesūtīšanai ir pārāk īsi. COPA-COGECA izteiks visus iebildumus Eiropas Komisijai un lūgs termiņus pagarināt.
Izskatāmais jautājums: EFSA pētījums par neonicotinoīdu ietekmi uz medus biti
Rezumējums: EFSA savāca visus pieejamos pētījumos no dalībvalstīm, izanalizēja tos un izdarīja secinājumus. Pirms nāca klajā ar galīgo slēdzieni EFSA konsultējās ar dalībvalstīm un nedēļu garā tikšanās saskaņoja un pieņēma gala ziņojumu 2012. gada septembrī. Šajā EFSA pētījumā un ziņojumā ir atklāti jauni pesticīdu toksikozes ceļi un riski, ne tikai bitēm,

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

*Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
2013. gada 28. janvārī noslēgto līgumu Nr. 2013/15, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”
Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.*

bet arī dabīgiem apputeksnētājiem. Galvenie toksikozes ceļi: a) putekļi, b) atliekvielas putekšņos un nektārā, c) atliekvielas glutācijas šķidrumā. Riski: a) akūtais, b) hroniskais, c) ietekme uz periem.

Pētot pesticīdu ietekmi uz bitēm ir jārada "sliktākā gadījuma" apstākļi, lai objektīvi varētu novērtēt pesticīdu ietekmi. Augiem jābūt līdz 4 km attālumā no pētījumu laukiem. Līdz šim ne vienmēr pētījumos šāda pieeja tika izmantota, tādēļ arī EFSA atklāja jaunus faktus. Taču šajā "sliktākā gadījuma" apstākļu pētījumos arī atklājās problēmas, piemēram, ar maksimālo pesticīdu devu apstrādātā laukā bites nelidoja un nevāca nektāru, līdz ar to nebija iespējams noteikt ietekmi ne uz bitēm, ne uz savvaļas apputeksnētājiem.

Atsevišķus pētījumus EFSA neņēma vērā, jo tie neatbilda stingri noteiktiem kritērijiem. Joprojām EFSA dati ir nepietiekamā daudzumā no dažādiem reģioniem par: a) pesticīdu putekļiem, b) koncentrāciju nektārā un ziedputekšņos, c) gutācijas šķidrumā, d) citiem apputeksnētājiem.

Armands Krauze jautā: "Kādi būs nākošie soļi? Ko EFSA pētīs un vai Eiropas Komisija dos jaunu pilnvarojumu turpināt pētīt šo problēmu?"

Eiropas Komisijas pārstāvis atbild: "EFSA pagaidām nezina kādi būs nākamie pieprasījumi no Eiropas Komisijas. Tuvākā laikā tiks publicēti vēl daži pētījumi attiecībā uz pesticīdiem, bet attiecībā uz neonicotinoīdiem pagaidām neturpinās pētījumus."

COPA-COGECA sekretariāta pārstāvis uzstājas attiecībā uz COPA-COGECA pozīciju: Jāizskata visas iespējas kā mazināt pesticīdu ietekmi uz bitēm, taču aizliegšana nav labākais risinājums. COPA-COGECA nevēlas nostādīt graudu audzētājus pret biškopjiem. Eiropas Komisija ir atcēlusī sanāksmi ar dalībvalstu pārstāvju piedalīšanos, kur bija plānots izskatīt aizliegumu. Sanāksme varētu notikt marta vidū.

Darba grupas vadītājs Etienne BRUNEAU: COPA-COGECA medus grupas dalībnieki izprot esošo situāciju un saprot, ka ir jāatrod alternatīvi risinājumi kā nesamazināt graudu audzētāju un citu nozaru ienākumus.

Runā vairāki darba grupas dalībnieki un norāda, ka jāņem vērā fakti par neonicotinoīdu kaitīgumu, par tauriņu un citu dabīgo apputeksnētāju samazināšanos pēdējās desmitgadēs. Ir jāņem vērā Eiropas patērētāju prasības attiecībā uz zaļu lauksaimniecību. Eiropā ir jābūt zaļai un ilgtspējīgai graudu un citu kultūraugu audzēšanai. Piemēram, Spānijā pirms sešiem gadiem nebija iespējams ievākt kokvilnas medu tieši lietoto pesticīdu dēļ. Tagad situācija ir uzlabojusies, jo kokvilnas audzētāji izmanto videi draudzīgākas metodes kokvilnas audzēšanai.

Izskatāmais jautājums:

Par veterināro zāļu atliekvielām, CODEX

Rezumējums:

Medum pašlaik CODEX ietvaros nav skaidri definēts veterināro zāļu atliekvielu līmenis, līdz ar to pašlaik CODEX ietvaros pie MRL noteikšanas sāk strādāt. Vērtējot atliekvielu daudzumu ir jāņem vērā standarta diēta, kas norāda cik daudz medus būtu jālieto. Ne vienmēr gan tas nozīmē, ka šo daudzumu dienā lieto. Piemēram, pienam patēriņš ir 1 l dienā, medum it kā varētu noteikt 20 g dienā, bet noteica 50 g, jo ir daudzi cilvēki, kas lieto šādu daudzumu vai pat vairāk. Medu, protams, ka lieto salīdzinoši maz un kopējā produktu patēriņā tas aizņem nelielu daļu. Visu šo ņemot vērā sāks izvērtēt riskus patērējot medu pārtikā. Ir jau secināts, ka atliekvielu koncentrēšanās stropā notiek vienā vai vairākās konkrētās vietās jo medus nav homogēns.

Izskatāmais jautājums:

Jaunākā informācija attiecībā uz KLP un medus direktīvu

Rezumējums:

Ir ņemti vērā COPA-COGECA ieteikumi attiecībā uz KTO likumdošanu. Par budžetu vēl situācija nav zināma.

Attiecībā uz Medus direktīvas grozījumiem par ziedputekšņiem ir ungāru priekšlikums, kuru atbalsta tikai Luksemburga. Attiecībā uz pilnvaru deleģēšanu daļa pilnvaru tiks deleģētas, bet svarīgākie jautājumi par medus sastāvu paliks Eiropas Padomes kompetencē.

Izskatāmais jautājums:

Par medus tirgu un KLP budžetu (darba grupa Eiropas Komisijā plkst. 14:30)

Rezumējums:

Imports ES ir pieaudzis par apmēram 6%, dominē Ķīnas medus. Runā COPA-COGECA pārstāvji un izsaka bažas par dažu datu precizitāti, kā arī norāda uz trūkumiem, piemēram, nav atšifrēts vai konkrētā cena ir fasētam medum vai cena mucās. Kā piemēru atzīmē Jaunzēlandes augsto medu cenu, kas noteikti ir fasēts burciņās un Ķīnas medus zemo cenu, jo medus ir fasēts mucās. Šīs cenas nav salīdzināmas. Vairāki runātāji uzsver, ka Ķīnas medus ES valstīs pārvēršas par ES medu.

Armands Krauze izsakās: "Uzsver, ka prezentācija ir ļoti laba un šādi dati ir noderīgi, bet

vajadzētu daudz precīzāku datu analīzi un tirgus prognozes. Ja runā par Ķīnas medu ir skaidrs, ka vajag daudz lielāku izsekojamību, jo, ja jau zirga gaļa ceļojot pa Eiropu pārvēršas liellopu gaļā kālab, lai Ķīnas medus nepārvērstos ES medū.”

Jautā EK pārstāvim par budžetu. Atbild, ka attiecībā uz KLP budžetu un KTO finansējumu 2014. gadā jau drīz būs zināmi budžeta skaitļi, kad par to lems EP. Jāņem gan vērā Horvātijas pievienošanās, bet kopumā budžets varētu būt 90% - 95% no iepriekšējā perioda, taču jāņem vērā pēdējie statistiskie dati.

Izskatāmais jautājums:

Medus direktīvas grozījumi (darba grupa Eiropas Komisijā plkst. 14:30)

Rezumējums:

Faktiski ES tiesas lēmums ir radījis grūtības visiem, taču daļa no sanāksmes dalībniekiem uzskata, ka pēc grozījumiem medus direktīvā situācija būs skaidrāka. Stāvoklis varētu mainīties attiecībā uz importa medu, jo īpaši no Dienvidamerikas, kur lielos daudzumos audzē ĢMO. Te gan fasētāji izsakās, ka jau esošais importa medus nesatur ĢMO ziedputekšņus un, ka jaunais regulējums būs tikai papildus apgrūtinājums, jo būs jāveic ĢMO analīzes. COPA-COGECA pārstāvji tomēr skatās cerīgi un cer mazināt importa ietekmi.

EK pārstāvis norāda, ka izmaiņas medus direktīvā būtiskas izmaiņas neradīs un nekādi neatrisinās ar ĢMO saistītos jautājumus. ĢMO likumdošana jau nosaka, ka neautorizētus ĢMO saturoši produkti nedrīkst nonākt pārtikas produktos.

Izskatāmais jautājums:

Neonikotinoīdu jautājums (darba grupa Eiropas Komisijā plkst. 14:30)

Rezumējums:

EFSA ir sargrupējusi un prioritārā secībā savus pētījumus, jo šī tēma ir ļoti plaša un nebija arī pietiekams atbalsts no dalībvalstīm kālab nevarēja visu iecerēto veikt. Eiropas Komisija ir izanalizējusi EFSA pētījumu, ir bijušas vairākas diskusijas ar ieinteresētām pusēm un sagatavoti likumdošanas priekšlikumi. Komisijas sagatavotos priekšlikumus virzīs apspriešanai un apstiprināšanai. Pašlaik gan nav pilnībā skaidra situācija attiecībā uz dalībvalstu balsojumu.

Runā Itālijas pārstāvis, ka 1 g imidakloprīds ir tikpat indīgs kā vairāki kg DUST, šie dati ir pieejami internetā.

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

Kopsavilkums/ Ieteikumi nākamajam darbam:

COPA-COGECA pozīcija attiecībā uz grozījumiem medus direktīvā atbilst Latvijas Biškopības biedrības pozīcijai.

Latvijā jāveic pētījumi attiecībā uz neonikotinoīdu ietekmi uz bitēm mūsu klimatiskajos apstākļos, kā arī kopīgi ar graudu audzētājiem, VAAD un ZM jāstrādā pie pasākumiem, kas mazinātu pesticīdu kaitīgo ietekmi uz biškopību.

Armands Krauze

Vārds, Uzvārds

Paraksts

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

*Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
2013. gada 28. janvārī noslēgto līgumu Nr. 2013/15, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi.”
Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.*